

EL RETORN DE L'HUMANISME

Francesc Casadesús

Són molts els indicis que demostren que ens trobam a les portes d'una revifada dels estudis humanístics a Europa. Multiplicitat de novetats bibliogràfiques, nombroses reedicions d'obres cabdals per a la història del pensament occidental, la celebració de freqüents congressos i conferències que comprenen els aspectes més diversos de la cultura humanística, els articles periodístics i l'èxit dels programes televisius europeus dedicats a la literatura, l'art o la filosofia són alguns dels símptomes més significatius d'aquesta reviscolada.

Les explicacions sobre aquest nou interès per l'humanisme occidental són variades i complexes, mereixedores, en tot cas, d'una anàlisi molt més pormenoritzada. Tanmateix, es pot apuntar, com a una de les causes principals d'aquest canvi, l'acabament de l'eufòria tecnològica i del benefici econòmic immediat que han determinat el «pseudoprogressisme» polític i econòmic de les darreres dècades. Europa, a les acaballes, del que ha estat probablement el segle més convuls de la seva història, amb una segona guerra mundial catastròfica, comença a

afiançar ara els fonaments d'unes noves relacions econòmiques, socials i culturals basades en l'harmonia dels pobles que l'integren. Aquest ambient de llibertat i concòrdia és el que permet l'aparició d'un profund moviment «neohumanista».

Aquestes òptimes condicions es repeteixen, si és que no s'accentuen, a les Balears. La situació privilegiada de les nostres illes les ha convertides en un dels nuclis

turístics més importants del món de manera que, en poc més de trenta anys, han conegut una transformació econòmica i social profundíssima.

L'ambient de llibertat i concòrdia és el que permet l'aparició d'un profund moviment «neohumanista»

El turisme ha provocat que les Illes tinguin una de les rentes «per capita» més elevades d'Europa, al temps que reben múltiples influències dels pobles que ens visiten. Tot això ha generat un canvi considerable de les estructures socials il·lenques amb una notable modernització del «modus vivendi» i un important increment de la població peninsular i estrangera.

Aquesta ràpida evolució ha donat pas a un fet que, si bé a alguns els pot semblar sorprenent, és una conseqüència directa d'aquesta nova conjuntura: el creixent interès de la societat balear per les més diverses manifestacions dels sabers humanístics. Cicles de conferències de filosofia i humanitats, cursos de pensament i cultura clàssica, exposicions artístiques d'alt nivell o congressos i simposis sobre la cultura autòctona comptem amb la presència d'un públic ansiós per conèixer de primera mà aspectes claus de la cultura occidental, desbordant les previsions més optimistes d'assistència. Al mateix temps, institucions i fundacions, societats d'estudis i associacions culturals dupliquen els seus esforços per a cobrir una demanda que no deixa de pujar. És, així mateix, molt significatiu que algunes d'aquestes societats rebin cada cop més ofertes d'altres organitzacions espanyoles i

estrangeres per a celebrar conjuntament actes diversos a les nostres illes.

La potenciació dels estudis humanístics no és incompatible amb l'orientació, més tecnològica i científica, seguida fins ara per la Universitat

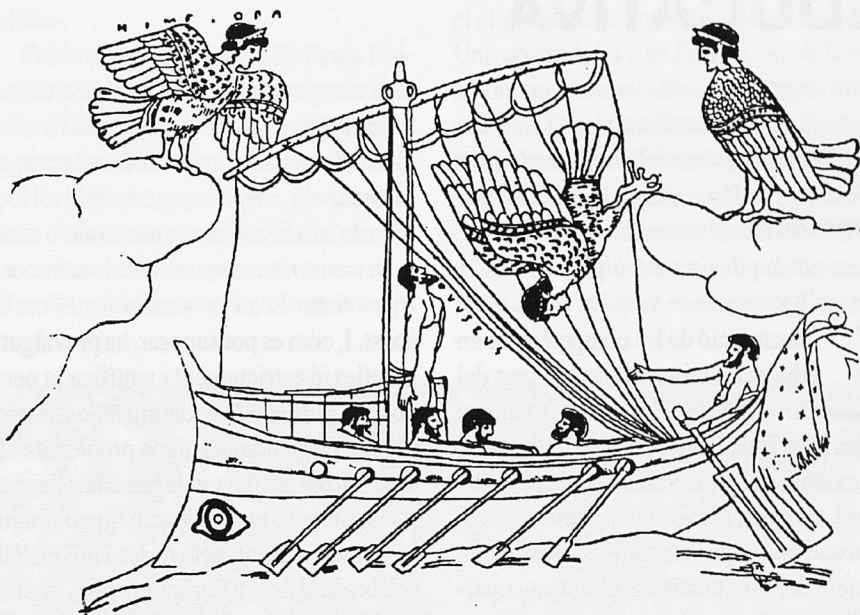
És més, en aquest nou context cultural es comença a fer més evident que mai la necessitat que la Universitat de les Illes Balears es plantegi seriosament quines han d'ésser les línies generals d'actuació per aconseguir satisfer bona part d'aquestes demandes. La circumstància que els alumnes de la UIB es matriculin massivament en els cursos i conferències esmentats hauria de fer reflexionar a les autoritats acadèmiques sobre quines són les deficiències actuals. La potenciació dels estudis humanístics no és incompatible amb l'orientació, més tecnològica i científica, seguida fins ara per la Universitat. Ben al contrari, omplir de contingut humanístic els nous plans d'estudis hauria d'ésser considerat un complement bàsic de l'oferta actual i futura de la UIB.

Sembla indiscutible que la inversió en la millora de l'ensenyament humanístic hauria de repercutir molt positivament en el prestigi de la Universitat balear. Si es fan les coses amb empena i il·lusió, la UIB podria erigir-se en un centre d'estudis de les cultures mediterrànies, en un punt de referència modèlic per a tots els altres països i institucions que ens contempen amb sana enveja. Per posar només algun exemple: no seria molt rentable per al prestigi de la Universitat que es decidís a fomentar els estudis lul·listics i medievals o que intentés convertir-se en un centres d'estudis (filosòfics, literaris, antropològics, històrics i artístics) del Mediterrani antic?

Sigui com sigui, amb l'assoliment de les transferències universitàries, es presenta una oportunitat única per adequar la Uni-

versitat de les Illes Balears a la demanda cultural d'una societat cada cop més sensibilitzada i interessada en una oferta humanística diversificada. La Universitat no pot romandre insensible a una exigència cultural que augmen-

cultural, es tancaria en ella mateixa, oblidaria el productiu passat universitari, que Mallorca ja posseï amb la Universitat Lul·liana, al temps que menysprearia la seva realitat present i, el que és pitjor, hipotecaria els seu pro-

tarà paral·lelament amb el desenvolupament socio-econòmic d'aquestes illes. Si ignorés l'enorme potencial humanístic, la UIB cometria un error històric. Ignorant el seu entorn

pi futur i les de les noves generacions que aspiren a aconseguir una sòlida formació humanística. □

20è ANIVERSARI

T'EQUPAM PER A L'AVENTURA

ESPECIALISTES EN ARTICLES
DE MUNTANYA, CAMPING,
ESQUI I ESCALADA

**ES
REFUGI**

Via Sindicat, 21 pati interior
(antic edifici del Sindicat Forà)

Telèfon 71 67 31
07002 Ciutat de Mallorca

<<< >>>